

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

לפני כבוד השופטת מיה רויזמן-אלדור

המבקש: שי דוידוב
ע"י ב"כ עו"ד תום שנפ

נגד

המשיבה: לוטו בול מועדון חברים בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד דב קרנר

החלטה

רקע כללי

1. לפניי בקשה לאישור תובענה כייצוגית (להלן – "בקשת האישור") שעניינה טענות להפרת הוראות סעיף 30א. לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן – "חוק התקשורת") על דרך משלוח דברי פרסומת ללא קבלת הסכמה מפורשת מראש של הנמענים ואף לאחר שיגור הודעות סירוב לקבלתם, ומבלי שניתנה אפשרות הסרה כנדרש בחוק התקשורת.

תמצית טענות הצדדים בבקשת האישור

טענות המבקש

2. המבקש הוא הבעלים והמחזיק של קו טלפון נייד אליו שיגרה לטענתו המשיבה מסרונים מרובים בין הימים 16.2.2021 ו-4.3.2023.
3. המשיבה היא חברה פרטית המפעילה אתר אינטרנט בשם "לוטוקליק" (להלן – "אתר המשיבה"). באתר זה המשיבה מספקת שירות באמצעותו ניתן למלא ולשלוח טפסים להגרלות שעורך מפעל הפיס.
4. לטענת המבקש, הוא אינו מכיר את המשיבה, מעולם לא השתמש בשירותיה, וממילא מעולם לא נתן לה הסכמה למשלוח דברי פרסומת.
5. למרות האמור, החל מיום 16.2.2021 החלה המשיבה לשלוח לו הודעות המתארות את הגרלת ה"לוטו" של יום שליחת ההודעה, לצד הפְּנֵגָה לשני קישורים אינטרנטיים: לקישור אחד נלוותה הכותרת: "לשליחת טופס לחץ כאן", ולקישור השני נלוותה הכותרת: "להסרה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

יצוין, כי בהודעה הראשונה שנשלחה, הקישורים היו מקודדים באמצעות שירות קיצור כתובות אינטרנט, אך בהודעות מאוחרות יותר ניתן היה לראות כי מדובר בקישורים המובילים לדפים המצויים באתר המשיבה.

6. המבקש לא הכחיש כי תחילה לא פעל אקטיבית להפסקת ההודעות, והסביר זאת בכך שלא הכיר את המשיבה וחשש מניסיונות לשתול למכשיר הנייד שלו וירוסים במסגרת תופעת "פשינג". לטענתו, רק לאחר שהתקבלו הודעות רבות לאורך תקופה, הוא פעל ולחץ על הקישור המתואר "להסרה". הלחיצה על הקישור האמור הובילה אותו לטענתו לאתר המשיבה באופן שלא הסיר אותו מרשימת הדיוור של המשיבה ולא עצר את משלוח ההודעות. המשיב ניסה לדבריו לפעול באמצעות הקישור מספר פעמים ללא הצלחה, והוא אף הסריט אחד מניסיונות ההסרה הכושלים מיום 14.2.2023.

7. לצד פעולה זו, ביום 7.1.2023 שלח המבקש שתי בקשות להסרתו מרשימת הדיוור אל מספר הטלפון ממנו קיבל את מסרוני המשיבה. ביום 14.2.2023 שלח פעם נוספת הודעה בה נכתב "הסר". אף לאחר פעולות אלו, המשיכו לטענתו להישלח אליו מסרונים מאת המשיבה.

8. ביום 6.3.2023, שלח המבקש למשיבה, באמצעות ב"כ, "פנייה מקדימה בטרם הגשת בקשה לאישור תובענה כייצוגית". בפנייתו פירט את תלונתו, ביקש להסירו ממאגרי המשיבה ורשימותיה ולהפסיק לשלוח אליו דברי פרסומת. עוד ביקש הסבר להתנהלות, שאחרת הודיע כי תוגש בקשת האישור. פנייתו לא נענתה ומכאן בקשת האישור שלפניי.

9. לטענת המבקש, ההודעות ששוגרו אליו מהוות "דבר פרסומת" כהגדרתו בסעיף 30א(א)(1) לחוק התקשורת, שכן מדובר בהודעות גנריות בעלות מסר כללי ואחיד במהותו, שנשלחו על פני הדברים באמצעות מערכת מחשב המשגרת מסרים באופן אוטומטי, ואין חולק כי מטרתם לעודד את המבקש ואת חברי הקבוצה להוציא כספים.

10. עוד טען המבקש, כי ההודעות נשלחו ללא מתן הסכמה מפורשת מראש ואף לאחר הודעת סירוב, בניגוד לסעיף 30א(ב) לחוק התקשורת. בתוך כך גם נטען, כי אף לא התקיים החריג הקבוע בסעיף 30א(ג) לחוק התקשורת. חריג זה מתייחס למקרים בהם הנמען מסר את פרטיו למפרסם במהלך רכישה של מוצר או שירות או במהלך משא ומתן לרכישה כאמור, המפרסם הודיע לנמען כי הפרטים ישמשו לצורך משלוח דבר פרסומת מטעמו, המפרסם נתן לנמען הזדמנות להודיע לו כי הוא מסרב לקבל דברי פרסומת כאמור, והנמען לא עשה כן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

11. עוד נטען בבקשת האישור, כי ההודעות לא כללו אפשרות הסרה כדין, בדרך של שליחת הודעה לאותו מספר טלפון ממנו נשלחו ההודעות, כנדרש בסעיף 30א.ד(1) לחוק התקשורת. תחת זאת, ההודעות אך הפנו את הנמענים לקישור שבתורו אף הוא לא הוביל להסרת הנמען, אלא רק לכניסתו לאתר המשיבה.

12. לטענת המבקש, בהתנהלות האמורה הפרה המשיבה אף את חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, הפרה חובה חקוקה, התרשלה ואף התעשרה ולא במשפט – כל זאת על חשבון המבקש וחברי הקבוצה.

13. בבקשתו ביקש המבקש להגדיר את הקבוצה הייצוגית כך :

"כל האנשים שקיבלו מהמשיבה, במהלך 7 השנים האחרונות, דבר פרסומת בניגוד להוראות סעיף 30א. לחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982, וכתוצאה מכך נגרם להם נזק".

14. המבקש טען כי הוא חלק מהקבוצה הנטענת ומשכך רשאי ויכול לשמש עבורה תובע ייצוגי. לטענתו, בחינת הנתונים המצויים בידי המשיבה ו/או מי מטעמה, לרבות במערכת הממוחשבת שלה, תאפשר לזהות בנקל את כלל חברי הקבוצה אליהם נשלחו דברי פרסומת מפריסם באופן שיאפשר הגדרה מדויקת של הקבוצה. המבקש העריך את מספר חברי הקבוצה בסדר גודל של 10,000 חברים.

15. המבקש הוסיף וטען, כי נגרם לו וליתר חברי הקבוצה, בין היתר, נזק בלתי ממוני כתוצאה ממשלוח דברי הפרסומת, אותו העריך בסכום של עד 100 ₪ לכל הודעה מפרה. בתוך האמור, לצרכי התובענה הייצוגית העמיד התובע את נזקו האישי על סך של 1,000 ₪, ואת הנזק הקבוצתי העריך בסך של כ- 2,000,000 ₪, בהתבסס על ההנחה כי כל אחד מחברי הקבוצה קיבל לפחות שתי הודעות.

16. עוד טען המבקש כי בקשת האישור עומדת בתנאים הנדרשים לאישורה כתובענה ייצוגית, וזאת בהתאם להוראות סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן – "חוק תובענות ייצוגיות"). בתוך כך לטענתו מעוררת הבקשה שאלות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה; תובענה ייצוגית מהווה את הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת; וקיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

17. בסיכומיו חזר המבקש על עיקר טענותיו והוסיף, כי המשיבה לא עמדה בנטל להוכיח הסכמה למשלוח דברי הפרסומת, שכן בהיעדר תיעוד של הסכמה לגופה לא די בעצם העובדה שפרטיו קיימים במאגר המשיבה כדי ללמד על הסכמה שכזו. המשיבה לא הציגה תיעוד ממערכותיה הממוחשבות מהתקופה שקדמה ל"חסימתו" על ידי המשיבה בעקבות פנייתו המקדימה אליה. גם התיעוד שהציגה המשיבה בעניין "אופן תהליך ההרשמה" הוא תיעוד שנאסף בדיעבד בלבד, ואינו משקף את תהליך ההרשמה במועדים הנטענים לגבי המבקש ורבים מחברי הקבוצה, באופן שצריך להיזקף לחובתה.

18. המבקש הוסיף וטען, כי בענייננו נתקלת המשיבה בקושי נוסף. למצער בראשית התקופה, משלוח דברי הפרסומת למבקש בוצע על בסיס הסכם מול חברת "שמיר מערכות ומפעלים בע"מ" (היא החברה המבצעת את משלוח ההודעות, להלן – "חברת שמיר"). ואולם מתשובת המשיבה לבקשת האישור עלה, כי בזמנים הרלוונטיים לתחילת משלוח ההודעות למבקש, הסכם זה כלל לא נחתם מול המשיבה אלא מול חברה אחרת בשם "מרכז הלוטו הישראלי", המצויה אף היא בבעלותו של מר פזע. נתון זה מעורר חשש ממשי לכך שפרטיו של המבקש ושל נמענים אחרים התקבלו בידי המשיבה באמצעות סחר במידע מצד ג'.

19. המבקש הוסיף וציין בסיכומיו, כי הוכח שהמשיבה לא העמידה בידי הנמענים אפשרות הסרה כדון, שכן אין היא חולקת על כך שלא אפשרה לנמענים להסיר עצמם באמצעות משלוח מסרון חוזר, כפי שהם זכאים לעשות לפי בחירתם, בהתאם לסעיף 30א.ד(1) לחוק התקשורת.

20. לבסוף טען המבקש, כי אין כל יסוד לטענות הנוספות שהעלתה המשיבה לצורך הצדקת דחיית בקשת האישור. בתוך כך למשל, טענתה כי היא מהווה עסק קטן לא נתמכה בראיות מתאימות ולא הוכחה; אין מקום לבחון את בקשת האישור בראי הצעת תיקון לחוק תובענות ייצוגיות, שטרם התקבלה; ואין בעובדה שהוא הגיש בעבר תביעות (אישיות) מכוח חוק התקשורת כדי לעמוד בעוכריו. הדבר וודאי אינו מלמד לשיטתו על היעדר תום לב, שכן היה זוכה לפיצוי גבוה יותר לו היה מגיש תביעה אישית אף במקרה זה.

טענות המשיבה

21. בתשובתה לבקשת האישור טענה המשיבה כי מדובר בבקשה חסרת בסיס שמטרתה להשיא את רווחי המבקש, תובע סדרתי בעניין הפרות חוק התקשורת, שאינו מבקש לייצג את הקבוצה בתום לב.

22. המשיבה הציגה עצמה כ"עסק זעיר" המספק שירותים של מילוי ומשלוח טפסי הגרלה למפעל הפיס ומעסיק עובד אחד. במסגרת עיסוקה זה, המשיבה החלה לטענתה להפעיל בשנת 2021 את אתר המשיבה, שהשימוש בו מחייב רישום אקטיבי למאגר המשתמשים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

23. לטענת המשיבה, במסגרת תהליך הרישום לאתר המשיבה מתבקשים הנרשמים גם לאשר קבלת הודעות דיוור אודות שירותי המשיבה, ולצורך משלוח ההודעות וניהול מאגר המשתמשים, היא נעזרת בשירותיה של חברת שמיר, המבצעת את משלוח ההודעות בפועל.
24. לטענת המשיבה, במועדים המתוארים על ידי המבקש, ההודעות אשר נשלחו מטעמה באמצעות חברת שמיר כללו אפשרות להסרה מרשימת הדיוור באמצעות לחיצה על קישור המוביל לעמוד "כניסה לאזור האישי" שבאתר המשיבה. על מנת להיכנס לאזור האישי נדרש המשתמש להזין כתובת מייל וסיסמה או למצער לפעול באמצעות מנגנון "שכחתי סיסמה", ולאחר כניסתו ל"אזור האישי" ניתנה לו האופציה להסרה מרשימת הדיוור של המשיבה.
25. עוד טענה המשיבה, כי היא מפעילה שירות לקוחות בכל ימות השבוע ובזמני פעילות נרחבים באמצעות מענה אנושי בטלפון ובדואר אלקטרוני, בכל נושא שנדרש במסגרת שירותיה, לרבות בעניין הסרה מרשימת הדיוור.
26. לטענתה ביום 21.1.21 המבקש נרשם לאתר המשיבה באופן זה, ואישר הצטרפות לרשימת הדיוור. לכן, החל ממועד זה החל לקבל מהמשיבה הודעות.
27. לטענתה, הפנייה הראשונה שקיבלה מטעם המבקש בעניין הסרתו מרשימת הדיוור הייתה הפנייה המקדימה מיום 6.3.23, ובעקבותיה הוא אמנם הוסר מרשימת הדיוור.
28. עוד טענה המשיבה, כי מאותו המועד היא הוסיפה להודעותיה, באמצעות חברת שמיר, אפשרות להסרה מרשימת הדיוור באמצעות משלוח מסרון (תחילה טענה המשיבה שהוסיפה אפשרות הסרה באמצעות משלוח מסרון למספר טלפון **אחר** אשר צוין בגוף ההודעות ששלחה, ואילו בהמשך, ובעקבות הערות בית המשפט לעניין זה, החל מראשית חודש 11/24, שינתה את אפשרות ההסרה כך שתבצע באמצעות השבת המילה "הסר" במסרון חוזר **לאותו מספר** ממנו נשלח (ר' הודעת המשיבה מיום 30.12.2024)).
29. המשיבה אף טענה, כי בקשת האישור אינה מקיימת את תכליות חוק תובענות ייצוגיות בשל היותה עסק זעיר, בעוד תובענות ייצוגיות נועדו בעיקרן להתמודד עם התנהלותם של גופים כלכליים גדולים. בעניין זה, הפנתה המשיבה בין היתר ל"דו"ח הצוות הבין-משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006", שמצא ביטוי בתזכיר הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

30. המשיבה הוסיפה וטענה כי גם בגדרי חוק תובענות ייצוגיות כנוסחו הנוכחי, לא מתקיימים בענייננו התנאים הנדרשים להיעתרות לבקשת האישור. לטענתה לא הונחה תשתית ראייתית לקיומה של "קבוצה" של אנשים שקיבלו מסרונים מהמשיבה ללא הסכמתם, לא כל שכן בהיקף הנטען על ידי המבקש. לטענתה, נקודת המוצא היא כי אנשים המצויים ברשימת הדיוור של המשיבה נתנו הסכמתם לכך. משכך, לטענתה לא הוכיח המבקש כי קיימות שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לחברי הקבוצה.

31. בנוסף, המשיבה טענה כי תובענה ייצוגית אינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת, בנסיבות בהן המבקש עצמו הוסר מן הרשימה מיד עם פנייתו, וגם נוספה האפשרות להסרה באמצעות משלוח מסרון, כך שבהינתן תיקון מהותי של נושא התובענה, אין צורך בתובענה ייצוגית בנושא.

32. לבסוף נטען, כי לא מתקיים בענייננו יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג ונוהל בתום לב ובדרך הולמת. בתוך כך נטען, כי המבקש הוא "תובע סדרתי" אשר הגיש תביעות רבות לפי סעיף 30א. לחוק התקשורת, והכל כדי להשיא את רווחיו במסגרת "עיסוק נוסף" ולא כדי לקדם אינטרס של קבוצה. נטען גם כי הוא אינו תם לב אף בכך שחילה שנתיים לפני שפעל להסרתו מהרשימה ולהגשת התובענה, וזאת כדי לנפח, וכי הוא לא ייצג את הקבוצה הנטענת בדרך הולמת.

33. בצד האמור, המשיבה הכחישה את תחולתם של סעיפי החוק השונים אליהם הפנה המבקש לביסוס התובענה.

34. בסיכומיה חזרה המשיבה על טענתה, כי הליך ההרשמה לאתר שלה הוא ממצה וכי רק הנרשמים לאתר יקבלו ממנה הודעות. כפועל יוצא מכך הוכח לטענתה כי המבקש נרשם לאתר; כי הכחשתו להרשמה אקטיבית לאתר הייתה מתפתחת בנחרצותה וכי טענות המבקש ביחס לאפשרות קבלת פרטיו מצד ג' לא הוכחה. עוד נטען, כי התנהלות המבקש ביחס לאופן הסרתו, משך תקופה ארוכה בטרם משלוח הפניה המקדימה ובהיעדר פעולה באמצעות מנגנון "שכחתי סיסמה" באתר, מעוררת חשד סביר לחוסר תום לב מצדו.

35. המשיבה שבה וציינה בסיכומיה, כי נכון לעתה היא מתנהלת בצורה תקינה בכל הנוגע לביטול הרשמה לרשימת הדיוור שלה. תחילה ניתנה אפשרות הסרה באמצעות לחיצה על לחצן ההסרה שצורף להודעות המשיבה, בצירוף הקלדת שם משתמש וסיסמה או שימוש באפשרות "שכחתי סיסמה" לצורך כניסה לאזור האישי באתר המשיבה, ואז בתוך האזור האישי בחירה באפשרות להפסיק לקבל הודעות או להיות מוסר לצמיתות מרשומי המשיבה – או לחלופין באמצעות פנייה לשירות הלקוחות של המשיבה. בהמשך ובעקבות הפנייה המקדימה מטעם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

המבקש הוספה אפשרות הסרה באמצעות משלוח מסרון הסרה למספר טלפון ייעודי. כיום, בעקבות הגשת בקשת האישור והערות בית המשפט, שינתה המשיבה את אופן ההסרה מרשימת הדיוור כך שהיא מתבצעת באמצעות משלוח מסרון חוזר למספר ממנו נשלחות הודעות המשיבה. עוד נטען, כי לא נסתרה טענת המשיבה כי כל בקשת הסרה שהתקבלה בידה טופלה מיידית.

36. המשיבה גם הוסיפה וטענה כי לא הוכח קיומה של "קבוצה" בענייננו, וכל ניסיון לבססה נשען על טענה כללית של סבירות להישנות המקרה של המבקש, מבלי שנלוו לכך ראיות כלשהן, בפרט על יסוד טענתה כי מאגר המשתמשים שלה מעיד על עצמו כבסיס להסכמה לקבלת הודעות. עוד טענה המשיבה, כי תובענה ייצוגית אינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת, לאור העובדה כי המבקש הוסר מיד לאחר קבלת הפנייה המקדימה, והואיל וכיום קיימת האפשרות להסרה אף באמצעות משלוח מסרון חוזר לאותו המספר. משכך, העלות הכרוכה בניהול תובענה הייצוגית אינה מוצדקת עוד.

37. למען שלמות התמונה יצוין, כי בסיכומיה ניסתה המשיבה לשלול את סיווג ההודעות שהיא שולחת כ"דברי פרסומת" בטענה כי מדובר אך בהודעות "בדבר מועדי ההגרלות" (ר' ס' 4 לסיכומי המשיבה). בהכרעתי להלן לא אייחד דיון לטענה זו הואיל והיא סותרת את טענות המשיבה עצמה בתשובתה לבקשת האישור, לפיהן ההודעות אמנם מהוות "דבר פרסומת" המתייחס לשירותים שמספקת המשיבה (ר' למשל ס' 122.3 לתשובתה). בכל מקרה, הכחשת הדברים המאוחרת על ידי המשיבה נעשתה באופן לקוני שאין בו כדי להתעמת עם פרטי ההודעות כפי שהוכרו לאורך ניהולו של הליך זה.

דיון והכרעה

38. לאחר שעיינתי בבקשה, בתשובה, בתשובה לתשובה, בטענות הצדדים במסגרת הדיונים ובסיכומיהם אני סבורה כי דין בקשת האישור להתקבל, והכל מן הטעמים ובאופן שיפורטו להלן.

39. המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית לענייננו מעוגנת בסעיפים 3(א), 4(א) ו-8(א) לחוק תובענות ייצוגיות, שם נקבעו התנאים הנדרשים לאישורה של תובענה כייצוגית.

40. כידוע, הגשת תובענה ייצוגית טעונה אישורו של בית המשפט, והדיון בבקשת האישור מהווה שלב מקדמי לדיון בתביעה לגופה. במסגרת שלב זה מוטל על המבקשים נטל משמעותי אך לא כבד מנשוא, המצוי ברף נמוך ביחס לנטל המוטל על המבקש בשלב בירור התובענה הייצוגית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

לגופה, ככל שתאושר בקשתו (ר' למשל רע"א 3515-22 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' בובר (7.1.2024)).

41. עניינה של בקשת האישור בענייננו נטוע בטענות המבקש שהמשיבה הפרה כלפיו וכלפי שאר חברי הקבוצה את הוראות ס' 30א. לחוק התקשורת בעניין שיגור דבר פרסומת. ס' 3 לחוק תובענות ייצוגיות קובע, כי ניתן להגיש תובענה ייצוגית רק בתביעה הנמנית בתוספת השנייה. תביעה בעילה לפי סעיף 30א. לחוק התקשורת נמנית עם עניינים אלו (פרט 12 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות).

42. תנאי למתן אישור לניהול תובענה כייצוגית הוא כמובן קיומה של עילת תביעה אישית לתובע המייצג, ומעבר לכך עליו להראות כי התקיימו ארבעה תנאים: א. קיומן של שאלות מהותיות עובדתיות ומשפטיות המשותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת; ב. קיומה של אפשרות סבירה ששאלות אלו תוכרענה לטובת הקבוצה כאמור; ג. תובענה ייצוגית היא הדרך ההוגנת והיעילה לבירור והכרעה במחלוקת בנסיבות; ד. קיומו של יסוד סביר להניח כי ענייני כלל חברי הקבוצה המיוצגת ייוצגו וינוהלו על ידי התובע וב"כ בדרך הולמת ובתום לב (ר' ס' 8א) לחוק תובענות ייצוגיות; ור' גם למשל רע"א 9617-16 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' לפינר (28.10.2018); ת"צ 16494-12-20 יזדי נ' פועלי תל אביב אחזקות בע"מ (21.01.24) (להלן – "עניין יזדי").

43. אני סבורה כי עלה בידי המבקש להוכיח שהתקיימו בענייננו התנאים לאישור התובענה כייצוגית ברף ההוכחה הנדרש בשלב דיוני זה.

עלה בידי המבקש להוכיח עילת תביעה אישית ברף הנדרש בשלב דיוני זה

44. ס' 30א. (א) (1) לחוק התקשורת מגדיר "דבר פרסומת" כ"מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת". דומני כי קשה לחלוק על כך שהמסרונים מושא דיוננו, אשר נשלחו למבקש, עונים על הגדרת "דבר פרסומת", ונראה כי גם המשיבה עצמה לא חלקה על כך בתשובתה לבקשת האישור (ר' לעיל).

45. באופן דומה, נחה דעתי כי המשיבה עונה על הגדרת "מפרסם" שבסעיף 30א. (א) לחוק התקשורת, בהיותה "מי ששמו או מענו מופיעים בדבר הפרסומת כמען להתקשרות לשם רכישתו של נוסא דבר הפרסומת, מי שתוכנו של דבר הפרסומת עשוי לפרסם את עסקיו או לקדם את מטרותיו, ובכלל זה לקדם קבלת תרומות או תעמולה, או מי שמשווק את נוסא דבר הפרסומת בעבור אחר ...".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

46. כך גם אני סבורה, כי עלה בידי המבקש להראות קיומה של אפשרות סבירה לכך שהמסרונים ששוגרו אליו שוגרו מבלי לקבל את הסכמתו כנדרש לפי חוק התקשורת, או למצער לאחר שהביע את התנגדותו לקבלם, ומבלי לעמוד בדרישות הצורניות של חוק זה.
47. כאמור, עיקר טענת המבקש בבקשת האישור היא, כי המשיבה שיגרה אליו את דברי הפרסומת מבלי שקיבלה קודם לכן את הסכמתו המפורשת לכך, בניגוד לדרישת סעיף 30א.3 (ב) לחוק התקשורת. לטענתו המשיבה אף שלחה אליו דברי פרסומת נוספים לאחר שביקש הסרתו מרשימת הדיוור באמצעות מסרון חוזר. עוד טען המבקש, כי המשיבה הפרה את הוראות הדין אף בכך שהודעות המשיבה לא כללו אפשרות הסרה באמצעות מסרון חוזר, אלא אך הפנו לקישור אינטרנטי – שאף הוא לא הוביל להסרת המבקש מרשימת הדיוור.
48. הלכה היא, כי מעת שאדם טוען כי לא נתן הסכמתו לקבלת דברי פרסומת, נטל ההוכחה כי נתן הסכמתו עובר אל כתפי המפרסם. עוד נקבע, כי משעה שהתקיימו התנאים המצויינים בחוק התקשורת ומשאין בידי המפרסם ראיה להסכמה ראשונית, ככלל יש לקבל התביעה (ר' לעניין זה רע"א 4704/20 **בן-עמי נ' FACEBOOK IRELAND LTD** (9.2.2021) (להלן – "**עניין בן-עמי**")).
49. בענייננו, טענת המבקש בבקשת האישור (שנתמכה בתצהיריו) כמו גם טענתו בסיכומיו, כי מעולם לא נתן הסכמתו למשלוח דברי פרסומת על ידי המשיבה, ואף כי לא קיים כל קשר עם המשיבה או עם אתר המשיבה – לא נסתרה.
50. לעניין זה, ולצורך הוכחת הסכמתו של המבקש למשלוח דברי פרסומת, נסמכה המשיבה על עצם קיומם של פרטי המבקש במאגריה בחברת שמיר, כמו גם על אופן ההרשמה למאגר זה באמצעות אתר המשיבה. לטענתה, במועד שבו הוסף המבקש למאגר ביום 21.1.2021 נדרשו הנרשמים לאתר המשיבה לסמן את הסכמתם לקבלת דיוור יחד עם אישור תקנון אתר המשיבה (ר' עמ' 5 ש' 18-29 לפר', וכן נספח 1 לתשובה לבקשת האישור).
51. ואולם, לא די באמור כדי לסתור את טענת המבקש בשלב זה של הדיון, ואנמק.
52. ראשית, אמנם העד מטעם המשיבה, מר אבי פזע, עמד על טענתו כי מאגר המשיבה בחברת שמיר היה מופרד מיתר המאגרים של חברת שמיר, לרבות מאגרים הנוגעים לחברות נוספות אליהן קשור מר פזע עצמו, וכי מאגר זה מושתת אך על משתמשי אתר המשיבה (ר' עמ' 22 ש' 30-33; עמ' 23 ש' 1-5 לפר'). ואולם, טענתו זו נסתרה על ידי ראיות המשיבה עצמה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

53. כך, בתצהירו של מר פזע הובהר, כי אתר המשיבה מופעל רק משנת 2021 (ר' ס' 6 לתצהירו), וכי רק באמצעות האתר ניתן להירשם למאגר (ר' ס' 8 לתצהירו). ואולם בנספח 4 לתשובת המשיבה לבקשת האישור, אשר נועד לתאר את כמות הרשומים במאגר, ניתן לראות כי רשום למאגר משתמש אשר לגביו נכתב: "ת. הרשמה: 12/01/2020" – דהיינו כשנה לפני שהאתר פעל לשיטתו של מר פזע. יתרה מכך, פרטי האדם הרשום שבנספח 4 לתשובת לבקשת האישור ממילא לא יכולים להיות רלוונטיים למבקש הואיל והם נסמכו על התקשרות מיום 7.1.20 בין חברת שמיר לבין חברה אחרת שבבעלותו של מר פזע – היא "מרכז הלוטו הישראלי" (ר' נספח 2 עמ' 36 לתשובת לבקשת האישור). ההתקשרות בין המשיבה לבין חברת שמיר נערכה ביום 1.3.22 בלבד (נספח 2 עמ' 34 לתשובת לבקשת האישור). לכן, ברי כי אין בעובדה שפרטי אדם כלשהו נכללו במאגר הרשומים של המשיבה כדי להוכיח הרשמה בפועל לשירותיה, לא כל שכן להוכיח הרשמה באופן שנטען על ידי המשיבה להיות אופן ההרשמה הבלעדי.

54. יתרה מכך, הרשומה הספציפית למאגר המשיבה הנוגעת למבקש, אשר צורפה בנספח 5 לתשובת לבקשת האישור, לא כללה סימון כלשהו ברובריקות של "מקבל דיוור אלקטרוני" או "מקבל הודעות לנייד". לטענת נציג המשיבה מר פזע, הרובריקות לא מסומנות מאחר שהמבקש נחסם בעקבות פנייתו המקדימה (ר' עמ' 20 ש' 19-28 לפר'), והמערכת אינה שומרת את הפרטים הקודמים לחסימה. אלא, שעניינו הרואות כי גם הרשומה המזדמנת שצירפה המשיבה בנספח 4 לתשובת לבקשת האישור (שאוזכרה לעיל) מפנה לאדם אשר פרטיו לכאורה לא עודכנו לאחר יום "הרשמתו", הוא אינו חסום, ואף בעניינו לא מסומנות הרובריקות של "מקבל דיוור אלקטרוני" או "מקבל הודעות לנייד".

55. בפועל, כך מתברר, הפרט האמתי עליו מתבססת המשיבה לצורך הוכחת הסכמת המבקש לקבלת הודעות, היא העובדה שהוא קיבל הודעות (ר' עמ' 22 ש' 1-5 לפר'). מובן, כי זאת לא ראיה כלל ועיקר אלא יותר משום הנחת המבוקש. נראה אם כן, כי למצער בשלב מקדמי זה, לא הציגה המשיבה ראיות לכך שמקבלי ההודעות מטעמה הם בהכרח משתמשים שנרשמו לאתר המשיבה או משתמשים שאישרו משלוח הודעות באתר המשיבה.

56. גם אם יטען הטוען להתקיימות החריג לאיסור על משלוח דברי פרסומת ללא הסכמת הנמען הקבוע בסעיף 30א.ג) לחוק התקשורת, לפיו רשאי מפרסם לשגר דבר פרסומת אף אם לא התקבלה הסכמת הנמען, לשם הוכחת החריג עדיין צריכים להתקיים ארבעה תנאים מצטברים, והם כי הלקוח מסר את פרטיו למפרסם במסגרת ההתקשרות; כי הודע ללקוח שהפרטים שמסר ישמשו לצורך שיגור דבר פרסומת; כי ללקוח ניתנה הזדמנות שלא נוצלה להודיע על סירוב להיכלל ברשימת הדיוור וכי דבר הפרסומת מתייחס למוצר או לשירות דומה לזה שלגביו נמסרו פרטיו של הלקוח.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

57. גם לו היו מתקיימים בענייננו התנאים הראשון והרביעי לחריג לעיל, עדיין לא נטען על ידי המשיבה (וממילא לא הוכח) כי התקיימו התנאים השני והשלישי ולפיהם הודע ללקוח שהפרטים שמסר ישמשו לשיגור דברי פרסומת, או כי ניתנה ללקוח הזדמנות שלא נוצלה להודיע על סירוב להיכלל ברשימת הדיוור.

58. אשר על כן ומכל הטעמים שפורטו לעיל, דומני כי קיימת אפשרות סבירה שההודעות ששיגרה המשיבה למבקש שוגרו אליו ללא קבלת הסכמתו מראש, ומבלי שחל החריג לקבלת ההסכמה, וזאת בניגוד להוראות ס' 30א. (ב) ו – (ג) לחוק התקשורת.

59. עוד שוכנעתי, כי עלה בידי המבקש לשכנע ברף הדרוש לצרכי שלב דיוני זה, כי המשיבה לא העמידה לרשותו את האפשרות למשלוח הודעת סירוב באופן שמתווה חוק התקשורת.

60. סעיף 30א. (ד) (1) לחוק התקשורת קובע, כי "הסכים הנמנע לקבל דברי פרסומת לפי הוראות סעיף קטן (ב) או לא הודיע על סירובו לקבלם לפי הוראות סעיף קטן (ג), רשאי הוא, בכל עת, להודיע למפרסם על סירובו לקבל דברי פרסומת, דרך כלל או מסוג מסוים, ולחזור בו מהסכמתו, ככל שניתנה (בסעיף זה – הודעת סירוב); הודעת הסירוב לא תהיה כרוכה בתשלום, למעט עלות משלוח ההודעה; הודעת הסירוב תינתן בכתב או בדרך שבה שוגר דבר הפרסומת, לפי בחירת הנמנע". בהמשך, נקבע בסעיף 30א. (ה) (1) (ג) (1) לחוק התקשורת כי על המפרסם לציין בדבר הפרסומת, בין היתר, את "זכותו של הנמנע לשלוח, בכל עת, הודעת סירוב כאמור בסעיף קטן (ד), ודרך אפשרית למשלוח הודעה כאמור שהיא פשוטה וסבירה בנסיבות העניין..."

61. **בעניין בן-עמי** קבע בית המשפט, כי יש ליתן את הבחירה בידי מקבל דבר הפרסומת האם לשלוח הודעת סירוב באופן שבו קיבל את דבר הפרסומת או "בכתב". כמו כן, הגם שלפי דרישת חוק התקשורת כפי שצוין לעיל, על שולח דבר הפרסומת לאפשר "דרך פשוטה וסבירה" להסרה, אין לפגום בזכות מקבל דבר הפרסומת לשלוח את הודעת הסירוב בדרך שתתאים עבורו.

62. בענייננו, אין מחלוקת שבגוף המסרונים מושא בקשת האישור הופנו הנמענים לקישור אינטרנטי שהובא בצמוד למילה: "להסרה". ואולם המשיבה לא הוכיחה כי לחיצה על הקישור האמור אכן הובילה להסרה מרשימת הדיוור. לא רק זאת, אלא שהיא הודתה במפורש כי לחיצה על הקישור הובילה לעמוד שבו ניתן להיכנס ל"אזור האישי" באתר המשיבה, באמצעות שימוש בפרטי ההרשמה או במנגנון של "שכחתי סיסמה", אשר רק לאחר הכניסה אליו ניתן לבטל את הסימון לפיו המשתמש מאשר קבלת הודעות, וכן ניתן למחוק את חשבון המשתמש באתר (ר' ס' 13 לתשובה לבקשת האישור).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

63. אין מדובר בדרך פשוטה וסבירה להסרה כלל ועיקר, בוודאי עבור מי שאינם יודעים כי הם רשומים לאתר, מכל סיבה שהיא, ובפרט מקום שלא צורפה למסרונים שנשלחו על ידי המשיבה כל הבהרה לפיה הנמען הוא בגדר "משתמש רשום", או כי הסרתו כרוכה בהתחברות לאזור האישי שם תתאפשר לו פעולה נוספת אשר תסיר אותו מן הרשימה.

64. למען מנוע ספקות יובהר, כי האפשרות לשלוח הודעה למשיבה באמצעות יצירת קשר עם שירות הלקוחות או פניות הציבור שלה, כפי שהועלתה על ידי המשיבה וכפי שבסופו של יום נאלץ לשלוח המבקש כדי להוביל להסרתו - אף היא אינה עונה על דרישות חוק התקשורת בעניין משלוח הודעת סירוב.

65. לאמור יש להוסיף כי המשיבה לא טענה (וממילא לא הוכיחה) כי העמידה במועדים הרלוונטיים אפשרות למשלוח הודעת הסרה באותו אופן בו קיבלו הנמענים את דבר הפרסומת, כפי שהיא נדרשת על פי חוק.

66. אשר לנזקו הנטען של התובע, שהוא בעיקרו נזק לא ממוני, הרי שבהתאם לסעיף 4(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, בשלב בקשת האישור אין צורך בהוכחת הנזק ושיעורו אלא די שהמבקש יראה גרימת נזק לכאורה, או אפשרות סבירה לקביעת נזק שיש לפצות בגינו את המבקש או את חברי הקבוצה המיוצגת (ר' למשל ת"צ 11446-08-21 דור נ' לייט האוס 23 בע"מ (08.07.24); רע"א 1621/16 MEGA ADVANCED MATHEMATICAL SYSTEM LTD נ' עו"ד זילברג (14.6.2016)).

67. עוד יוער, כי עילת התביעה מכוח סעיף 30א. לחוק התקשורת מהווה עוולה נזיקית שיש בכוחה גם להקים עילה להגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ואף שלא ניתן לבקש פיצויים ללא הוכחת נזק בתובענה ייצוגית בעניין זה, הנזק הלא ממוני המתבטא בסעיף יכול בהחלט לזכות בפיצויים ולהצדיק אישור ניהול תובענה כייצוגית (ר' למשל ת"צ 24822-02-20 לב נ' דאבלטק בע"מ (24.2.2021)).

68. למעלה מכך, במאמר מוסגר אעיר, כי בבחינת התופעה הידועה כ"דואר זבל", התייחס בית המשפט העליון באופן מפורש, בין היתר, למטרד הציבורי הנגרם מ"פרסומים של אתרי הימורים" ו-"דרכים מהירות להתעשרות" המגיעים לנמען שאינו חפץ בהם (ר' רע"א 1954/14 חזני נ' הנגבי פס' 2 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן (4.8.2014)). הדברים נכונים גם (ואולי במיוחד) למקרה בו בוססה דיה לצרכי שלב בקשת האישור, טענה למשלוח ללא הסכמה של פרסומים המעודדים רכישת כרטיסי הגרלה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

69. אשר על כן ומכל הטעמים שפורטו לעיל אני קובעת כי עלה בידי המבקש להוכיח עילת תביעה לכאורה שעניינה הפרת הוראות סעיף 30א. לחוק התקשורת, וזאת במידת ההוכחה הדרושה לשלב דיוני זה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית.

70. הגם שהמבקש אִזְכָּר בבקשתו עילות תביעה נוספות, משזנח אותן בסיכומיו – לא מצאתי לנכון להתייחס אליהן בהחלטה זו, וממילא גם לא לאפשר ניהול הליך ייצוגי בעילות שנזנחו (השוו למשל לרע"א 4159/21 חברת פרטנר תקשורת בע"מ נ' כרמי (29.5.2023)).

עלה בידי המבקש להוכיח קיומם של שאר התנאים לאישור תובענה ייצוגית בענייננו

71. אשר לתנאי שבסעיף 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, לפיו על הבקשה לעורר שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה – בפסיקה נקבע כי יש להסתפק בקיומן של שאלות משותפות לקבוצה מבלי לבחון את היחס בין השאלות האינדיבידואליות לשאלות הקבוצתיות (ר' רע"א 2128/09 הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' עמוסי (5.7.2012)). לצד זאת, המבקש צריך להצביע בבקשת האישור על קיומה לכאורה של קבוצה עמה נמנים אנשים נוספים שנפגעו מאותו עניין ובאופן דומה וכי הפגיעה אינה נוגעת לו בלבד (ר' רע"א 6182/22 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בע"מ נ' וינקר (24.8.2023)).

72. בענייננו, עיון בהודעות שנשלחו למבקש (שכאמור אין מחלוקת על כך שהן מהוות "דבר פרסומי" כמובנו בחוק התקשורת) מלמד כי הן מנוסחות בנוסח סטנדרטי, ולפיכך מופנות לנמענים שונים ולא למבקש בלבד.

73. האפשרות לכך שדברי פרסומי דומים נשלחו לנמענים שונים, נוספים על המבקש, אינה במחלוקת, כאשר בתצהירו של מר פזע מטעם המשיבה נטען כי היו 3,070 נמענים למסרונים אלו נכון למועד התצהיר, וזאת לאחר הסרתם של נמענים כדוגמת המבקש אשר הצליחו לפעול להסרתם מן הרשימה (ור' בסעיפים 17-18 לתצהירו של מר פזע).

74. לאמור יש להוסיף את קיומו של הסכם התקשרות בין המשיבה לחברת שמיר, מיום 1.3.22, המתייחס למשלוח של – 100,000 מסרונים (נספח 2 עמ' 34 לתשובת המשיבה לבקשת האישור).

75. בהינתן הקביעות לעיל על השאלות העקרוניות שמתעוררות הן לגבי אופן הכניסה למאגר נמעני המשיבה, והן לגבי היעדר האפשרות להודיע על סירוב לקבלת הודעות, די בעצם קיומו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

של הסכם להפצת 100,000 מסרונים ולקיומם של נמענים רבים למסרונים אלו כדי לבסס קיומה של קבוצה של נפגעים אשר מתעוררות בעניינם שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות להם ולמבקש.

76. זאת ועוד; גם קיימת אפשרות סבירה לכך שהשאלות המשותפות שבעובדה ובמשפט תוכרענה לטובת אותה קבוצה. בעניין זה יש לזכור, כי שאלת גודל הקבוצה המדויק, להבדיל מעצם קיומה, יכולה להתברר במסגרת הדיון בתובענה הייצוגית עצמה (ר' למשל רע"א 3717/20 רמי לוי שיווק השקמה תקשורת בע"מ נ' דור, פסקה 17 (3.3.2021)).

77. אשר לתנאי הקבוע בסעיפים 8(א)-(3)-(4) לחוק תובענות ייצוגיות בעניין קיומו של יסוד סביר שעניינם של חברי הקבוצה ינוהל בדרך הולמת ובתום לב על ידי המבקשים – אני סבורה כי גם תנאי זה מתקיים בענייננו.

78. מתוך גישה שלא להערים קשיים על התובע המייצג ועל מנת שלא לפגוע במוסד התובענה הייצוגית, נקבע כי ככלל יש לדחות בקשה לאישור תובענה כייצוגית מטעמים של פגמים בהתנהלות הדיונית של התובע או בא-כוחו במקרים חריגים בלבד. רק אם יימצא כי התנהלות המבקש או מייצגו עולה כדי חוסר תום לב קיצוני, הדבר עלול להביא את בית המשפט לדחות את התובענה, נוכח הצורך בהרתעת תובעים ועורכי דין פוטנציאליים עתידיים מהתנהלות דומה, ומתוך רצון לשמור על האינטרס הציבורי ועל תכליתה הציבורית של התובענה הייצוגית בכללותה (ר' למשל רע"א 3698/11 שלמה תחבורה (2007) בע"מ נ' ש.א.מ.ג.ר. שירותי אכיפה בע"מ, פס' מ' ו- מ"ב לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה דאז, השופט רובינשטיין (6.9.2017)).

79. בענייננו לא נעלמה מעיני טענת המשיבה בתשובתה לבקשת האישור ובסיכומיה, כי המבקש מונע מאינטרסים כלכליים בשל היותו "תובע סדרתי" ולפיכך אין הוא פועל לייצוג האינטרסים של חברי הקבוצה. כך, למרות הלשון העמומה של המשיבה בעניין זה, לא מצאתי כי המבקש הגיש עד עתה אלא תביעות אישיות בלבד, הן בכלל והן בעניין סעיף 30א. לחוק התקשורת בפרט, וכי התביעה דנן היא התובענה הראשונה אשר הוא מבקש להגישה כתובענה ייצוגית – באופן אשר רחוק מלהעיד על המבקש כמי שפועל בחוסר הגינות כלפי קבוצות נפגעים. אין די בביסוס המבקש כמי שעומד על קיום הליכים בהתאם לחוק התקשורת כדי להדביק בו תווית של חוסר תום לב או של ניהול וייצוג לא הולם. דברים אלו נכונים ביתר שאת במקרים (כשלנו) בהם נראה על פני הדברים כי מתקיימים שאר התנאים הנדרשים לאישור ניהולה של תובענה כייצוגית, ומשלא נמצא פגם קונקרטי באופן התנהלות המבקש או בא כוחו בניהול הליך זה עד כה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

80. בכל הנוגע לטענות המשיבה בעניין התנהלות המבקש ב"צבירת" הודעות מטעמה בטרם הגיש את הבקשה לאישור, לא מצאתי שיש בבקשה או בסכום התביעה האישית כדי לגלם מקסום של הטענות האפשריות הנוגעות לריבוי ההודעות. משכך, ובשים לב לקשיים הממשיים באפשרויות הסירוב שהועמדו על ידי המשיבה במסרונים הנכללים בתביעה האישית, הרי שאין בעצם העיכוב בפעולה העולה על דרישות החוק להודעת סירוב – דרך הפנייה המקדימה – כדי לבסס חוסר תום לב או ניצול לרעה של הליכים משפטיים. ויצוין, כי אף שהמשיבה עומדת על טענתה כי תיקנה את התנהלותה בסמוך לאחר הפניה המקדימה, הרי שהיא לא עדכנה את המבקש בנושא, כך שאין להלין עליו על כך שהגיש את בקשת האישור לאחר משלוח הפניה.
81. אשר לתנאי הקבוע בסעיף 8(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות לפיו "תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין" – הרי שעל פני הדברים גם הוא מתקיים בענייננו, כפוף להסתייגות שאפרט בהמשך.
82. בענייננו, הנזק האישי שהוערך על ידי המבקש בגין כל הפרה נטענת עומד על סך של 100 ₪ (וסה"כ 1,000 ₪ לצרכי התובענה בה הובאו ראיות ללמעלה מעשר הפרות נטענות). בהתחשב בפסיקה שקבעה כי במקרים של מיעוט הודעות מפרות לכאורה הנשלחות לקבוצת נמענים, לא משתלם להגיש תביעה אישית בשל היתכנות לנזק אישי נמוך – נראה שדרך הבירור של תובענה ייצוגית אכן מתאימה יותר (ר' למשל עניין יזדי לעיל).
83. אשר לעניין הנזק, משקבעתי שהוכח לכאורה קיומה של קבוצת נפגעים, ומשחזקה על המשיבה כי בידיה נתונים מדויקים אודות מספר הנמענים אליהם שוגרו דברי פרסומת דוגמת דברי הפרסומת מושא דיוננו, יש להניח כי גם היקפו המדויק של הנזק יוכל להתברר במסגרת ניהול התביעה הייצוגית.
84. בהקשר זה גם לא שוכנעתי בטענת המשיבה לפיה מאחר שהיא מהווה "עסק זעיר" – אישור תובענה כייצוגית נגדה אינו מקיים את תכלית חוק תובענות ייצוגיות.
85. ראשית, המשיבה לא תמכה טענותיה כי היא מהווה "עסק קטן המעסיק עובד אחד בלבד" בשום מסמך חשבונאי או נתונים חשבונאיים המלמדים זאת. אמנם בפתח הדיון בבקשת האישור ביקש ב"כ המשיבה להגיש מסמך מרואה חשבון המבקש ללמד על היקפי עסקה של המשיבה. ואולם נוכח עיתוי הבקשה לא התרתי הגשת המסמך. ממילא, גם אם היה מוגש, משלא התייצב רואה החשבון שערך אותו בעצמו, המשקל שניתן היה לייחס לו היה נמוך עד אפסי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

86. שנית, גם אם נועד המסמך החשבונאי להוכיח שמספר הלקוחות הרשומים באתר המשיבה הוא נמוך ומונה כ- 3,000 לקוחות או כי המשיבה מעסיקה עובד אחד וגם אם הנתונים הללו היו מוכחים כנכונים, נתונים אלו אינם מנביעים בהכרח את המסקנה שמדובר בעסק זעיר שאינו מסוגל להתמודד עם תובענה ייצוגית או שלא ראוי לאשר לנהל נגדו תובענה ייצוגית.

87. סדר גודל של 3,000 לקוחות רשומים אינו היקף זניח, ובכל מקרה אין בו כדי להעיד על היקף הפעילות המסחרית של המשיבה, על המחזור הכספי השנתי שלה או על רווחיה. די אם אזכיר כי להתקשרותה של המשיבה עם חברת שמיר קדמה התקשרות של חברת מרכז הלוטו הישראלי (שאף היא בבעלותו של מר פזע), כאשר משלוח המסרון הראשון למבקש (בשם המשיבה) נעשה לכאורה על יסוד התקשרותה עם חברת מרכז הלוטו הישראלי דווקא. נתון זה מעורר על פני הדברים חשד להעברה לא תקינה של רשימות לקוחות בין חברות קשורות, ואינו שולל את האפשרות שהיקף הלקוחות אליהם נשלחו דברי פרסומת תוך הפרת חוק התקשורת גדול עוד יותר.

88. לעומת כל שנאמר לעיל, היחידה מבין טענותיה של המשיבה שעשויה הייתה להשליך על ההצדקה לנהל תובענה ייצוגית בענייננו היא טענת תיקון דרכיה של המשיבה.

טענת המשיבה בדבר תיקון ההפרה

89. לא נעלמה מעיני טענת המשיבה כי משתקנה לכאורה הפרת חוק התקשורת בענייננו, התייטר הצורך בניהולה של תובענה ייצוגית. לצד זאת, בנסיבותיו של תיק זה, ובנסיבותיה של טענת התיקון כפי שהועלתה - איני סבורה כי נכון יהיה לדחות את בקשת האישור בענייננו מטעם זה בלבד.

90. אמנם נקבע בפסיקה, כי במקרים מסוימים, תיקון הליקויים מושא בקשת האישור מצדיק שלא לאשר את ניהולה של התובענה כייצוגית, מהטעם שהבקשה מיצתה את עצמה והגשימה את ייעודה. באותם המקרים, המאופיינים בהיעדרו של נזק ממשי או בכך שניתנה תשובה הולמת לנזק שנגרם (למשל בשל השבת כספים שנגבו ביתר), ניתן להסתפק, ככלל, בפסיקת גמול ושכר טרחה למבקשים המייצגים ולבא הכוח המייצג. ואולם לא ניתן לומר א-פריורית כי בכל מקרה שבו תוקנו הליקויים שביסוד בקשת האישור הבקשה מיצתה עצמה. כאשר תיקון ההתנהגות המפרה פועל באופן פרוספקטיבי, ואין בו כדי לתקן את הפגיעות או הנזקים שהסבה ההתנהגות המפרה בעבר, עדיין קיימת הצדקה לניהול התובענה הייצוגית גופה לצורך ריפוי פגיעות אלה (ר' למשל רע"א 52009-09-24 כ.נ. מחסני השוק בע"מ נ' רשף (13.5.2025), להלן – "עניין מחסני השוק").

91. השאלה הקריטית שצריכה להישאל היא האם נסיבות ההפרה אל מול מהות התיקון, תוך הותרת קבוצת נפגעי העבר הנטענת ללא פיצוי, היא ראויה או סבירה בנסיבות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

92. ואכן, בעניין **מחסני השוק**, הצביע בית המשפט העליון על בקשות אישור המגלמות מצבי ביניים מן הסוג שנוצר בענייננו, וציין:

"בין שתי קבוצות המקרים הללו – זו בה אין כל הצדקה להמשך ניהול התובענה מאחר שתיקון הליקויים ממצה את זכויות חברי הקבוצה; וזו בה קיימת הצדקה מלאה להמשך ניהול התובענה, מאחר שתיקון הלקויים מעתה ואילך אינו מרפא פגיעות משמעותיות שגרמו הפרות העבר – ייתכנו גם מצבי ביניים. **דוגמה בולטת למצב ביניים שכזה, מתאפיינת בכך שהמענה העיקרי לתובענה ניתן בתיקון דרכיו של הנתבע, ואולם התנהלותו בעבר גרמה לנזק בלתי ממוני, שאומנם אינו זניח, מהצד האחד, אך גם אין תועלת מבוררת בהמשך ניהול ההליך לשם אמידתו (בשים לב להיקף הנזק ולעלות הכרוכה בהמשך ניהול ההליך), מהצד האחר. במצבים מסוג זה ניתן, במקרים מתאימים, שלא לאשר בקשה לניהול תובענה כייצוגית מאחר שההליך מיצה את עצמו, אם הנתבע נותן את הסכמתו לפסיקת סכום כספי שייקבע על ידי בית המשפט על דרך האומדנה, לטובת הקרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו כסעד, אשר הוקמה מכוח סעיף 27א לחוק תובענות ייצוגיות)...** לצורך קביעת גובה הסכום האמור יכול בית המשפט גם לבקש כי הנתבע יגיש תצהיר בו יפרט נתונים הרלוונטיים להבנתו לעניין זה, כגון היקף הפעילות בה מדובר; מספר חברי הקבוצה שנטלו בה חלק; היקף ההפרות; משך הזמן בו התקיימו; וכיו"ב."

(ההדגשה שלי – מר"א).

93. בענייננו, אמנם נראה כי תוקנה העילה המרכזית אשר הניעה את המבקש לדבריו לנקוט הליכים, והיא היעדר אפשרות ההסרה כדין מרשימת התפוצה. אילו בכך הייתה מתמצית בקשת האישור, ייתכן שהמקרה שלפניי היה נמנה בדיוק עם אותה קבוצת ביניים במסגרתה נכון היה שלא לאשר את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת כפוף לתנאים הנוגעים למתן פיצוי כספי בגין נזקי העבר.

94. אלא שבפועל, ולמצער בשלב דיוני זה, קיימת אפשרות סבירה להפרה מתמשכת שלא תוקנה ביחס לראשה הנוסף של בקשת האישור, והיא ההיתכנות שההודעות ששיגרה המשיבה למבקש ואל נמענים נוספים שוגרו ללא קבלת הסכמה מראש כלל. במסגרת זו, יצוין אף החשד שנותר לעירוב בין קבוצת נרשמים לאתרים השונים של החברות השונות הקשורות למר פזע (וראה הדיון לעיל).

95. בשל האמור, לטעמי לא יהיה נכון בשלב זה להסתפק בבחינת פיצוי בגין נזקי העבר לצד פסיקת גמול ושכר טרחה על כך, טרם שיובהר כנדרש כי רשימות המשתמשים שנותרו בידי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

המשיבה נובעות כולן מהסכמה מקורית הנוגעת למשיבה עצמה ולא מייבוא המידע ממקורות אחרים.

96. בהינתן האמור, נראה כי אין מנוס מהשלמת הדיון והבירור בשאלה זו, לצד שאלות הפיצוי על העבר במסגרת ניהול ההליך כתובענה ייצוגית.

סוף דבר

97. לאור כל המפורט לעיל, הבקשה לאישור התובענה כייצוגית מתקבלת כפוף לאלו:

א. עילת התביעה בגינה מאושרת הגשת התובענה הייצוגית היא הפרת הוראות סעיפים א.30. (ב) ו-א.30. (ד) לחוק התקשורת.

ב. הקבוצה שתיוצג בהליך תוגדר כדלקמן: "כלל האנשים אשר קיבלו מהמשיבה בשבע השנים האחרונות דברי פרסומת בניגוד לדרישות הצורניות הקבועות בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, מבלי שנתנו את הסכמתם המפורשת לכך ו/או לאחר שנתנו הודעת סירוב ו/או מבלי שניתנה בידם אפשרות להודיע על סירוב בדרך שבה שוגר דבר הפרסומת – בניגוד להוראות סעיף א.30. (ב); א.30. (ד) לחוק האמור" (להלן – "הקבוצה").

ג. השאלות הקבוצתיות המשותפות תוגדרנה כדלקמן: האם המשיבה הפרה את הוראות סעיפים א.30. (ב) ו/או א.30. (ד) לחוק התקשורת כלפי הקבוצה? האם נגרם לחברי הקבוצה נזק? ככל שכן - מה גובה הנזק?

ד. הסעדים הנתבעים הם: פיצוי כספי ומתן הוראות למשיבה לתקן דרכיה ולפעול לפי הוראות הדין, כאמור בכתב התביעה שצורף לבקשת האישור.

ה. התובע המייצג וב"כ יוגדרו כמפורט בכותרת החלטה זו.

ו. הודעה על אישור התובענה כייצוגית תפורסם באתר המשיבה (במרשתת וברשתות החברתיות) וכן בשני עיתונים יומיים, ושטח הפרסום בעיתונים היומיים לא יפחת מרבע עמוד. נוסח ההודעה יכלול את הפרטים הנדרשים על פי סעיף 14(א) לחוק תובענות ייצוגיות בהתאם להחלטה זו, וכן הבהרה בדבר זכותו של כל חבר בקבוצה לצאת מהקבוצה לפי ס' 11 לחוק תובענות ייצוגיות. נוסח ההודעה יתואם בין הצדדים ויובא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

לאישור בית המשפט תוך 14 יום (לא יאוחר מיום 28.12.25). המשיבה תישא בעלויות הפרסום.

ז. המבקש ימסור הודעה על החלטה זו למנהל בתי המשפט, בצירוף העתק החלטה זו, לשם רישומה בפנקס תובענות ייצוגיות, בהתאם לסעיף 14(ב) לחוק תובענות ייצוגיות.

ח. **כתב הגנה יוגש עד יום 12.2.26.** גילוי ועיון יבוצעו תוך 30 יום מהגשת כתב ההגנה, במקביל. הצדדים יפעלו לגבי יתר העניינים המקדמיים כאמור בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט – 2018.

98. בהתאם לסעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות, המשיבה תישא בשכ"ט ב"כ המבקש בסך של 8,000 ₪ כולל מע"מ, וזאת בתוך 30 יום, שאם לא כן יתוספו לסכום זה דמי פיגורים מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

99. בקביעת הסכום לקחתי בחשבון את העובדה שהמבקש ובא כוחו אמנם טרחו בהגשת הבקשה, בהגשת בקשות ביניים שונות ובהתייצבות לדיונים מחד, ומאידך לקחתי בחשבון את העובדה שמדובר בבא-כוח שהגיש בעבר לא מעט בקשות מסוג זה באופן שניתן להניח כי חל עליו עקרון "העלות השולית הפוחתת", כמו גם את העובדה שהמבקש לא פירט את הוצאותיו.

100. **אני קובעת קדם משפט ליום 16.4.26 בשעה 9:15 בהיכל שוקן תל-אביב. חלה חובת התייצבות אישית על בעלי הדין.**

101. אעיר כי אין באמור בהחלטה זו כדי למנוע מהצדדים לבוא בדברים על מנת לנסות ולגבש בקשה מוסכמת לאישור הסדר פשרה בתיק.

102. בתוך האמור, מובהר לצדדים כי בנסיבות תיק זה ישנה חשיבות רבה לכך שכל הסדר פשרה יכלול פיצוי כספי לקבוצה המיוצגת – ולו על דרך האומדנה לטובת הקרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו כסעד מכוח סעיף 27א. לחוק תובענות ייצוגיות. זאת בשונה ממתן הטבות הנוגעות לשירותים שמספקת המשיבה. חשיבות הפיצוי הכספי נובעת מ"עננת הספק" המרחפת מעל למקור פרטי המנויים הרשומים במאגר המשיבה, כמו גם מתכליותיו הכלליות של חוק תובענות ייצוגיות, ומהאינטרס הציבורי בהכוונת התנהגויות ראויות עליו אמון בית המשפט בכלל, ובתחום הנוגע להימורים בפרט (השוו למשל לת"צ 11930-04-12 **אבידן נ' המועצה להסדר ההימורים בספורט** (7.7.2020)).

103. תז"פ 29.12.25 ; תז"פ 15.2.26.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 20487-04-23 דוידוב נ' לוטו בול מועדון חברים בע"מ

104. המזכירות מתבקשת לעדכן את היומן ולהמציא החלטתי לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תשפ"ו, 14 דצמבר 2025, בהעדר הצדדים.

מיה רויזמן-אלדור, שופטת

